

Prof. dr hab. n. med. Jolanta Kucharska-Mazur  
Katedra i Klinika Psychiatrii PUM w Szczecinie  
Ul. Broniewskiego 26  
71-460 Szczecin

Szczecin 2022.05.02

**Ocena rozprawy doktorskiej lek. Juliana Maciaszka**

**pt.: „Zdrowie psychiczne a postawy społeczne w okresie pandemii SARS-CoV-2”**

Pandemia COVID-19 miała znaczący wpływ na życie prawie wszystkich ludzi na świecie. Nie tylko kolejne ograniczenia mające zapobiec rozprzestrzenianiu się wirusa, ale też daleko idące konsekwencje społeczne, ekonomiczne i prawne tej pandemii wywarło piętno na naszym życiu na wiele lat. Przez wiele lat będziemy się borykać z konsekwencjami zdrowotnymi zarówno samego zakażenia SARS-CoV-2, jak i ograniczenia dostępu do opieki zdrowotnej, będącego konsekwencją pandemii. Ponieważ tego rodzaju doświadczenie jest naszym udziałem po raz pierwszy od wielu dziesiątków lat, jego eksploracja naukowa zasługuje na szczególne uznanie.

Dysertacja liczy 82 strony wraz z cyklem publikacji, stanowiących podstawę rozprawy doktorskiej, piśmiennictwem i załącznikami. Na wstępie rozprawy umieszczono streszczenie w języku polskim i angielskim. We wstępie Autor dokonał oceny piśmiennictwa i przedstawił aktualny stan wiedzy dot. omawianego zagadnienia, po czym następują kolejno: cel i założenia pracy, materiał i metoda badań, wykaz cyklu publikacji, podsumowanie wyników i wnioski oraz Załączniki (oświadczenia współautorów prac, opinia komisji bioetycznej, nota biograficzna autora oraz wykaz publikacji autora). Praca zawiera też obszernie, właściwie dobrane piśmiennictwo polskie i zagraniczne.

Podstawą pracy doktorskiej jest cykl trzech publikacji:

1. Maciaszek J, Ciulkowicz M, Misiak B, Szczęśniak D, Luc D, Wieczorek T, Fila-Witecka K, Gawłowski P, Rymaszewska J. Mental Health of Medical and Non-Medical Professionals during the Peak of the COVID-19 Pandemie: A Cross-Sectional Nationwide Study. *J Clin Med.* 2020;9(8):2527. doi: 10.3390/jcm9082527.

IF= 3.303; Pkt. MNiSW/KBN: 140.000

2. Maciaszek J, Lenart M, Misiak B, Grzebieluch J, Gawłowski P, Ciulkowicz M, Luc D, Szczeńiak D, Rymaszewska J. Unknown Enemy and Psychopathological Responses: A Cross-Sectional Nationwide Study Assessing the Knowledge About COVID-19. *Front Psychiatry*. 2021;12:704558. doi: 10.3389/fpsy.2021.704558.

IF= 3.532; Pkt. MNiSW/KBN: 100.000

3. Maciaszek J, Lenart-Bugla M, Szczeńiak D, Gawłowski P, Borowicz W, Misiak B and Rymaszewska J. Does Mental Health Affect the Decision to Vaccinate Against SARS-CoV-2? A Cross-Sectional Nationwide Study Before the Vaccine Campaign. *Front. Psychiatry*. 2022;13:810529. doi: 10.3389/fpsy.2022.810529

IF= 3.532; Pkt. MNiSW/KBN: 100.000

Sumaryczny Impact Factor: 10,367

Sumaryczna liczba pkt. MNiSW/KBN: 340

Celem pierwszego artykułu z cyklu publikacji było porównanie nasilenia objawów psychopatologicznych wśród przedstawicieli zawodów ochrony zdrowia w porównaniu do przedstawicieli innych zawodów na podstawie ogólnopolskiego badania podczas pierwszej fali pandemii COVID-19. Ponadto dodatkowym celem była identyfikacja indywidualnych i instytucjonalnych determinantów zdrowia psychicznego w obu badanych grupach.

Celem drugiego artykułu była ocena, czy wiedza o COVID-19 jest związana z nasileniem objawów psychopatologicznych podczas rozpoczynającej się drugiej fali pandemii COVID-19. Postawiono hipotezę, że niższy poziom wiedzy na temat COVID-19 wiąże się z wyższym nasileniem objawów psychopatologicznych.

Trzeci artykuł miał na celu zidentyfikowanie związków między decyzją o szczepieniu przeciwko SARS-CoV-2 podczas drugiej fali SARS-CoV-2 a czynnikami demograficznymi, zdrowiem psychicznym a także czynnikami związanymi z pandemią. Założeniem pracy była weryfikacja hipotezy, że nasilenie objawów psychopatologicznych, poziom wiedzy na temat SARS-CoV-2 oraz inne czynniki związane z pandemią determinują chęć zaszczepienia.

Wszystkie trzy badania dotyczyły populacji polskiej, a prowadzono je przy pomocy wspomaganych komputerowo wywiadów internetowych (ang. *Computer-Assisted Web Interview* - CAWI) złożonych z sekcji socjodemograficznej, Ogólnego Kwestionariusza Zdrowia-28 (GHQ-28) oceniającego nasilenie objawów psychopatologicznych oraz



autorskich kwestionariuszy, w tym oceniającego wiedzę o pandemii SARS-CoV-2 oraz stosunek do zaszczepienia się przeciwko SARS-CoV-2.

Pierwsze badanie (N=2039 respondentów, w tym 59,8% przedstawicieli ochrony zdrowia) zrealizowano od 16 marca do 26 kwietnia 2020r. Drugie badanie (N=1002), będące podstawą drugiego i trzeciego artykułu z cyklu publikacji, zostało przeprowadzone podczas drugiej fali pandemii SARS-CoV-2 w Polsce, w dniach 26 września - 27 października 2020 r, przed rozpoczęciem kampanii szczepień.

Badania ankietowe były częściowo dostępne publicznie, a częściowo dostępne jedynie dla użytkowników mediów społecznościowych. Wszyscy uczestnicy badania wyrazili dobrowolną zgodę na udział w ankiecie.

Badanie zostało zatwierdzone przez Komisję Bioetyczną przy Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu (Polska, nr 188/2020) i zostało przeprowadzone w zgodzie z zasadami Deklaracji Helsińskiej.

Doktorant po przeprowadzeniu analiz wysunął następujące wnioski:

Objawy somatyczne, zaburzenia lękowe i bezsenność były bardziej nasilone wśród pracowników ochrony zdrowia w porównaniu do pracowników wykonujących inne zawody podczas pierwszej fali pandemii w Polsce. W drugim badaniu nie zaobserwowano takich różnic.

Determinanty występowania objawów psychopatologicznych różniły się w odniesieniu do wieku, płci, obowiązku opieki na osobą starszą lub niepełnosprawną, kontaktu z COVID-19 w pracy i narażenia na COVID-19 bez środków ochrony.

Wyższy poziom wiedzy o pandemii COVID-19 mógł przyczyniać się do zmniejszenia nasilenia objawów somatycznych oraz poziomu niepokoju.

Większa chęć do szczepienia przeciwko SARS-CoV-2 potencjalnie związana była z postawą kolektywistyczną i wiarą w skuteczność szczepionek, które w momencie przeprowadzania badania nie były jeszcze dostępne.

Poziom nasilenia objawów lęku i bezsenności był w sposób istotny ujemnie skorelowany z niechęcią do szczepień, okazując się być odwrotną determinantą niechęci do szczepień.

Niechęć do szczepień wydawała się wynikać z indywidualistycznego, egocentrycznego podejścia, większej świadomości złożoności choroby połączonego z doświadczeniem negatywnych skutków lockdownów, które prowadziły do zmniejszenia zaufania do rządów odpowiedzialnych za dystrybucję szczepionek.

Do pracy nie mam istotnych uwag, jest poprawna metodologicznie, świadczy o posiadaniu właściwych umiejętności prowadzenia badań naukowych. Doktorant zrekrutował imponującą liczbę osób badanych. Uzyskane rezultaty mają bezpośrednie przełożenie na praktykę kliniczną i sposób zarządzania pandemią.

Doktorant w swojej aktywności naukowej był dziesięciokrotnie współautorem artykułów (trzykrotnie jako pierwszy autor), w czasopismach z listy filadelfijskiej. Sumaryczny Impact Factor wynosi: 35.925. H-index=4.

Zatem w końcowej ocenie stwierdzam, iż rozprawa doktorska lek. Juliana Maciaszka pt. „*Zdrowie psychiczne a postawy społeczne w okresie pandemii SARS-CoV-2*” odpowiada warunkom określonym w art. 187 ust. 1-4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz.U. z 2018. poz. 1668).

Wnioskuje do Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu o dopuszczenie lek. Juliana Maciaszka do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Ze względu na wartość merytoryczną pracy wnioskuje o wyróżnienie pracy summa cum laude.

Prof.  
Dr hab. n. med. Jolanta Kucharska-Mazur  
specjalista psychiatrii  
1719658